

Motion till riksdagen 2005/06:Kr23

av **Gunnar Axén m.fl. (m)**
med anledning av prop. 2005/06:147

Lag om tillståndsplikt för vissa kampsportsmatcher

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen beslutar att avslå proposition 2005/06:147.
2. Riksdagen beslutar att upphäva lagen (1969:612) om förbud mot professionell boxning i enlighet med vad som anförs i motionen.

Motivering

Regeringen föreslår i proposition 2005/06:147 en ny lag om tillståndsplikt för vissa kampsportsmatcher. Lagen skulle innebära att regler och förutsättningar för idrott med flertusenåriga traditioner skall regleras av regeringen eller en myndighet.

Varje människa äger sig själv

Varje människa äger sig själv. Självägarskap – eller autonomi – är kärnan i, och förutsättningen för, individens rättigheter; de mänskliga rättigheterna. En människa kan aldrig vara ägd av någon annan. Människan är suverän härskare över sig själv och sin egen kropp. Det betyder inte att vi måste tillåta människor att göra vad som helst. Men det får vissa oundvikliga konsekvenser. Det går inte att förena en syn på människan som i grunden fri att själv forma sitt eget liv med ett förbud för vuxna, myndiga medborgare att utöva boxning som yrke. En vuxen människa kan och bör få utsätta sig själv för vissa risker. Det är ofrånkomligt. I Sverige får en myndig medborgare röka, dricka starksprit i obegränsade mängder, ha oskyddat sex, köpa en miljon värktabletter, åka snowboard offpist, hoppa fallskärm och flirta med gifta personer. Alla dessa saker är exempel på aktiviteter som på ett eller annat sätt kan vara skadliga både fysiskt och psykiskt. Det innebär risker att köra bil, att segla, att

Fel! Okänt namn på

klättra i berg och att jaga älg med skarpladdade vapen. Det är svårt att leva utan att ta risker.

Förbudet mot kampsporter

Förslaget om ”tillståndsplikt för vissa kampsporter ”utmynnar i en dåligt underbyggd lag vars grunder bygger på en mängd sakfel och ogrundade antaganden. Intrycket blir att regeringen till varje pris vill ha en lagstiftning. Viktiga fakta läggs åt sidan i en lag som snarast bygger på rent tyckande. Detta är varken rimligt eller acceptabelt.

Regeringen vill att idrotter som tillåter slag, sprakar och våld mot huvudet skall behöva söka tillstånd för att bedriva sin verksamhet, både träning och tävling. Anledningen till att just dessa sporter skall behöva söka tillstånd är att regeringen anser att dessa förorsakar skador i allmänhet och huvudskador i synnerhet. Därför vill regeringen att de skall behöva söka tillstånd och idrottarna skall använda sig av tävlingsregler som godkänns av staten. Det är en osedvanlig byråkratisering av en idrott som klarat sig flera tusen år på sina traditioner.

Utövare av kampsport har färre skador än andra idrottare

Att kampsporter skulle orsaka fler skador än andra idrotter är i sak fel. Det uppkommer inte fler skador, varken vanliga eller huvudskador, i kampsport än i annan idrott. Tvärtom drabbas kampsportarna av färre skador än i exempelvis fotboll, ishockey och fältritt. Den sistnämnda är klart överrepresenterad när det handlar om huvudskador och dödsfall.

Enligt siffror från försäkringsbolaget Folksam, som är störst i Sverige på att försäkra idrottsutövare är utövarna av kampsport betydligt underrepresenterade i skadefrekvens. Utövarna av kampsporter utgör 2,5 procent av de försäkrade men står för mindre än en procent av skadorna. Jämfört med utövare av kampsport löper medelidrottsutövaren således 150 procent större risk att utsättas för en skada i försäkringsmässig mening.

Ändå vill regeringen lagstifta om just kampsporter. Anledningen, skriver regeringen, är att man i kampsport använder uppsåtligt våld medan de i de andra sporterna är utan uppsåt. Regeringen skriver i propositionen refererande bland annat till kampsporter att det ”... utgör t.o.m uppsåtlig misshandel det centrala momentet i sporten”. Det är en osaklig beskrivning av en idrott och seriösa idrottsutövare och det strider helt mot idrottens och kampsporternas ideal.

Uppsåtlig misshandel är olagligt i Sverige och skall polisanmälas. Kampsporter är idrotter, bland flera andra, där utövarna använder sig av ett kampmoment i utövandet. Det är en betydande skillnad jämfört med uppsåtlig misshandel. Betydligt fler sporter än kampsport skulle behöva förbjudas om

utgångspunkten skulle vara att allt inom idrotten skulle följa svensk lag utanför sporten. Då skulle allt från glidacklingar i fotboll, tacklingar i ishockey till brottningsbehöva förbjudas. Förutsättningar för att bedriva idrott är det ”samtycke i samband med idrottsutövning” som regeringen också berör i propositionen. Det samtycket finns också i hög grad mellan utövare av kampsport. Regeringen tycks snarast bygga sin kunskap om kampsport på avarter som visas i actionfilmer på tv. Det är inte en representativ bild av den kampsport som utövas i Sverige.

Regeringen visar också sin okunskap om kampsport när den skriver om ”kampsportsvarianten K1”. K1 är inte en kampsport. K1 är en japansk organisation som arrangerar stora evenemang med regler som liknar de som finns för Thai- och Kickboxning.

Kampsporter är på de flesta sätt som vilken idrott som helst. Den innehåller hård fysisk träning och har många extremt duktiga och seriösa idrottsmän. Kampsporten skiljer till och med ut sig i sin fokusering på fysisk disciplin. Nu vill regeringen dra undan mattan för en seriös idrottsrörelse. Anledningen till detta kan inte sägas vara annat än en moralpanik över något som man inte känner till.

Lagen om förbud mot professionell boxning

Boxningssporten som sådan är tillåten i Sverige, men det handlar då om s.k. amatörboxning. Det är tillåtet att boxas, men inte att tjäna pengar på det. Liknande förbud mot professionell boxning återfinns i Nordkorea och på Kuba.

Professionell boxning innebär en risk för utövaren, men inte för någon annan. Det måste därför vara den enskildes beslut om han eller hon vill ägna sig åt sporten. Framför allt är det hyckleri att tillåta människor att boxas som amatörer på sin fritid, men inte låta dem göra det professionellt.

Våld är naturligtvis förkastligt, men om myndiga individer själva väljer att slå på varandra så är det inte statens angelägenhet, åtminstone inte så länge valen är rationella. Boxning är, precis som kampsporterna, en seriös sport som regleras och övervakas. Boxarna tränas och underkastas en noggrann och hård disciplin för att förhindra skador. I detta avseende är sporten inte olik andra aktiviteter där deltagarna kan utsätta sig själva för stora påfrestningar utan att lida större skada – helt enkelt därför att de är tränade för det.

Förbudets tre motiv

Det fanns tre huvudsakliga skäl till förbudet mot proffsboxning: förråandet av publiken, befrämjandet av osunda ekonomiska intressen och medicinska farhågor. Inget av dessa argument håller i dag.

När förbudet infördes var det möjligt för statsmakterna att helt skära av utbudet av professionell boxning i Sverige eftersom vi då bara hade statliga etermedier. I dag är det helt omöjligt eftersom människor kan titta på boxningsmatcher flera gånger i veckan, bara de har tillgång till det allra mest

Fel! Okänt namn på

basala utbudet av kabel-tv. Har man dessutom tillgång till satellit-tv, det statliga digitala mark-tv-nätet eller någon av betalsportkanalerna är det möjligt att se proffsboxning varje dag. Förbudet kan alltså inte inverka på den svenska publikens möjlighet att se professionell boxning, annat än live. Frågan är då om det är mer förråande att se en match i verkliga livet än på tv. I vilket fall som helst är förbudet tämligen verkningslöst.

Är det då så att boxning har en så negativ effekt på publiken att den förråar åskådarna? Det är tveksamt och återigen ett uttryck för politiskt förmynderi. Medborgarna borde själva anses vara förmögna att kunna bedöma vilka eventuella konsekvenser det skulle innebära för deras eget psyke att besöka en boxningsmatch, precis så som myndiga människor anses kompetenta att avgöra huruvida de skall se skräckfilm, porrfilm eller tecknad film. Att boxningen skulle vara förråande finns det heller inte mycket som tyder på. Tvärtom visar undersökningar att boxningspubliken är mycket mer städad och ordningsam än t.ex. ishockeypubliken. Sistnämnda sport innehåller ju som bekant sporadiska slagsmål både på och utanför ringen – oftast utan handskar. Det är förstås tillåtet att besöka amatörboxningsmatcher, men hur kan det vara mindre förråande än när de som boxas är professionella?

Vad gäller ”osunda ekonomiska intressen” är formuleringen förmodligen en produkt av sin tid. Naturligtvis gäller det att hålla marknaden ren från oseriösa aktörer, men det gäller i alla avseenden, inte bara boxning. Det som är tillåten näringsverksamhet är per definition inget osunt ekonomiskt intresse. Däremot gäller det att med tydliga regler och övervakande institutioner se till så att managers och promotors inom den professionella boxningssporten inte utnyttjar människor genom illegala eller omoraliska kontrakt, utsätter enskilda boxare för skaderisker genom att låta dem boxas med alldeles för överlägsna motståndare eller gör upp matcher i förväg. Det senare kommer alltid att vara olagligt, förutsatt att det handlar om spel och vadslagning. Precis som det är olagligt inom travsport eller ishockey – där det skett en del uppmärksammade skandaler. Det är inte säkert att just boxning skulle locka till sig de mest oseriösa elementen. Sådant finns inom alla kommersiella idrotter och skall inte lasta idrotten som sådan.

Boxning innebär också en ekonomisk möjlighet för människor. Otaliga boxningsstjärnor har vittnat om ett liv i misär och kriminalitet som förvandlats till en konstruktiv – och inte sällan mycket vinstbringande – tillvaro genom boxningen. Sporten har varit en väg ut ur kriminalitet och missbruk för många unga människor. Det är en möjlighet att ta sig ur en till synes hopplös situation och nå större harmoni genom hård träning och självdisciplin, men även för att uppnå ekonomiskt välstånd.

De medicinska effekterna av boxning är inte tillräckligt utredda. Det är förstås en risk, eftersom sporten till sin natur är våldsam. Det finns många regler som man skulle kunna införa för att göra boxningen ännu säkrare. Huvudpoängen är dock att vuxna människor själva kan avgöra om det är värt riskerna, och när riskerna är lägre än vid andra sporter och självklara aktiviteter blir det löjväckande att förbjuda just proffsboxning.

Den egentliga invändningen mot professionell boxning är nog snarare etisk än medicinsk. Det handlar om själva syftet med sporten, nämligen att slå på

Fel! Okänt namn på

varandra. Det är naturligtvis upp till var och en att själv värdera det, men det är svårt att motivera ett förbud mot en viss sport där detta är innehållet.

Det går inte att hindra människor från att boxas professionellt, och det är omöjligt att hindra dem från att se på proffsboxning. Är det verkligen realistiskt att i ett sådant läge hålla fast vid en över 30 år gammal förbudslagstiftning som saknar såväl verklighetsförankring som stöd? Dessutom är den förmyndarmentalitet som lagen signalerar något som också borde tillhöra det förgångna i svensk politik.

Behövs statlig reglering av idrotten?

Redan i dag har samtliga idrotter regler för hur deltagarna får agera. Det är naturligt att en seriös idrott sätter upp regler för hur idrotten får utövas och orimligt att inte anta att dessa regler sätts upp utifrån hänsyn till utövarna av sporten. De kampsporter som utövas i Sverige har stränga regler för att skydda sina utövare. Skadestatistiken för utövare av kampsport visar också att dessa regler redan i dag i stor utsträckning förhindrar skador. Det är knappast troligt att så många människor skulle utöva kampsport på tävlings- och träningsnivå om syftet vore att skada andra människor. De remissinstanser som representerar kampsportsrörelsen tar också starkt avstånd från en sådan utgångspunkt.

Det finns i dagsläget därför inga hållbara argument för att anta att staten bättre än idrottsrörelsen själv skulle kunna reglera idrotterna. Propositionen bör därför avslås och lagen (1969:612) om förbud mot professionell boxning upphävas.

Stockholm den 30 mars 2006

Gunnar Axén (m)

Göran Lindblad (m)

Lars Lindblad (m)

Carl-Axel Roslund (m)

Tomas Högström (m)

Peter Danielsson (m)

Ulf Sjösten (m)

Elizabeth Nyström (m)

Patrik Norinder (m)

Maud Ekendahl (m)

Bengt-Anders Johansson (m)